

Umeå kommun

umea.kommun@umea.se

Rektorerna vid Ålidhemsskolan

annacarin.gritzner@umea.se

ulrika.hurden@umea.se

Beslut för grundskola

---

efter tillsyn av Ålidhemsskolan
i Umeå kommun

Tillsyn i Ålidhemsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Umeå kommun under hösten 2012 och våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Ålidhemsskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 6 november och den 8 november 2012.

Fakta om skolan

Ålidhemsskolan är en relativt nyöppnad F-9 skola som tillsammans med Innertavle skola (F-5), Sofiehemsskolan (F-5), förskolor och fritidshem bildar Ålidhems skolområde. Till skolan hör även en RH-klass för elever med rörelsehinder. Upptagningsområdet för denna klass är hela Umeå kommun samt även kranskommuner till Umeå. Hötterminen 2012 fanns 235 elever i förskoleklass och grundskola på Ålidhemsskolan. Skolan är enligt skolans egen beskrivning en mångkulturell skola i ett av Umeås mest invandratäta områden.

Ålidhems skola består av två skolenheter som leds av var sin rektor, en rektor för F-5 och en rektor för 6–9 samt RH-klassen. Rektorn för F-5 är även skolområdeschef. Skolan är indelad i fem arbetslag där varje arbetslag har en samordnare som regelbundet har träffar med rektorerna tillsammans med övriga samordnare. Förutom arbetslag finns även ämneslag på skolan. Arbetslagen och ämneslagen är basen för det pedagogiska arbetet.

Kunskapsresultaten i årskurs 9 vid Ålidhemsskolan har varit goda under senare år. För de två läsåren 2009/10 och 2010/11 hade Ålidhemsskolan bättre resultat i årskurs 9 än både genomsnittet för riket och för Umeå kommun för variabelerna andel elever som nått målen i alla ämnen och genomsnittligt meritvärde. Det senaste läsåret 2011/12 har dock resultaten kraftigt försämrats i årskurs 9. Andelen elever som nått målen i alla ämnen har sjunkit från 84,4 procent läsåret 2010/11 till 58,3 procent läsåret 2011/12. Samtidigt har det genomsnittliga meritvärdet sjunkit från 224,2 till 207,1.

Av skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2011/12 framgår att kunskapsresultaten i årskurs 3 och 5 är högre än kommungenomsnittet för Umeå kommun när det gäller resultat på de nationella ämnesproven. Umeå kommun har samtidigt som helhet bättre resultat på de nationella ämnesproven för årskurserna 3 och 5 än riket som helhet. Skolan har ingen samlad uppföljning av kunskapsresultaten i årskurs 5 i samtliga ämnen varför Skolinspektionen har svårt att bedöma kunskapsresultaten i de lägre årskurserna som helhet.

Helhetsbedömning

Ålidhemsskolan är en nybyggd och mycket fräsch skola där skolan finns i samma hus som kommunens närbibliotek och fritidsgård. Särskilt bibliotekets lokalisering ger skolan stora möjligheter att använda detta för utbildning. Hela skolan ger ett inbjudande intryck och inga tecken på klotter eller annan förstörelse kunde iakttas vid besöket. Utbildningen genomförs av välutbildad personal som arbetar i relativt små undervisningsgrupper. Skolan har en stor andel elever med utländsk bakgrund, och genomförda intervjuer visar att detta ses som något positivt av elever och personal. Eleverna ger ett intryck av att vara mycket studiemotiverade och personalen är tydligt engagerade i elevernas utbildning.

Dessa förutsättningar har medfört att eleverna nått goda resultat under flera år och att utbildningen genomförs i en i huvudsak trygg miljö för eleverna. Utvecklingen med positiva resultat de senaste åren har dock brutits vårterminen 2012 där Ålidhemsskolans resultat för årskurs 9 försämrats mycket kraftigt. Både andelen elever som nått målen i alla ämnen och det genomsnittliga meritvärdet är mycket sämre än föregående år.

Skillnaden i resultat mellan pojkar och flickor är stor för läsåret 2011/12 liksom mellan elever med svensk och utländsk bakgrund, och mellan elever med lågutbildade föräldrar och högutbildade föräldrar. Orsakerna bakom den kraftiga försämringen av resultat vårterminen 2012 och skillnaderna mellan elever med olika kön och bakgrund är något som skolan behöver analysera inom sitt kvalitetsarbete så att skolan kan vidta åtgärder för att alla elever ska ges förutsättningar att nå kunskapskraven oavsett kön eller social bakgrund.

För att ytterligare utveckla utbildningens kvalitet finns det områden som skol enheterna behöver utveckla vidare. Rektorerna bör arbeta för att skapa en verksamhet ur ett tydligt F-9 perspektiv där olika delar av verksamheten tydligt samverkar och bygger på varandra. Ett gemensamt arbete i personalgrupperna måste genomföras för att utveckla kvaliteten på enheternas åtgärdsprogram. Dessutom behöver de individuella utvecklingsplanerna, planen mot kränkande behandling och dokumentation av kvalitetsarbetet utvecklas ytterligare. Rektorerna behöver också säkerställa att tydlig information ges till alla elever om kunskapskrav och bedömningskriterier i alla ämnen för att eleverna ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Umeå kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade

brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 1 mars 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Särskilt stöd

Bedömning

Umeå kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektorerna måste se till att skolans åtgärdsprogram uppfyller författningarnas krav.

Motivering

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som bedömts vara i behov av särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av skolans dokumentation och de genomförda intervjuerna framgår att skolan utarbetar åtgärdsprogram för elever som ska ges särskilt stöd. Ett antal åtgärdsprogram har av skolan redovisats till Skolinspektionen inför tillsynen.

Av de redovisade åtgärdsprogrammen framgår att kunskapskrav och mål som eleven riskerar att ej uppnå i vissa fall är så otydligt formulerade att elevens behov inte blir tydliga. Hur behoven ska tillgodoses i form av planerade åtgärder framkommer ibland också mycket otydligt. Dessa otydligheter leder därmed till att åtgärdsprogrammen blir svåra att följa upp och utvärdera. Flera åtgärdsprogram saknar också uppgifter om hur och när åtgärdsprogrammen ska utvärderas eller endast att de ska utvärderas vid behov. Arbetet med skolans åtgärdsprogram måste därmed utvecklas så att det blir tydligt vilka behov eleven har, hur dessa ska åtgärdas samt hur och när åtgärdsprogrammen ska utvärderas.

Författning

3 kap. 9 § skollagen.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren
Enhetschef

Stefan Persson
Föredragande

Skolinspektionen

2012-12-07

5 (7)

Dnr 43-2012:1001

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).